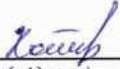


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Допускається до захисту

завідувач кафедри обліку і оподаткування

 доцент С.М. Хомовий  
(підпис) вчене звання, ініціали, прізвище

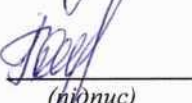
« 20 » листопада 2023 року

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА**  
**«ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ**  
**НА ПРИКЛАДІ ТОВ «СПЕЦ-АВТОЗАПЧАСТИНА»**

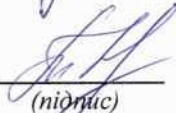
Виконав: Савченко Артур Олексійович  
прізвище, ім'я, по батькові

  
(підпис)

Керівник: доцент Гаврик Олеся Юріївна  
прізвище, ім'я, по батькові

  
(підпис)

Рецензент: доцент Ткаченко Катерина Віталіївна  
прізвище, ім'я, по батькові

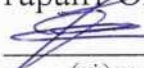
  
(підпис)

Я, Савченко Артур Олексійович, засвічую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2023 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую  
гарант ОПП «Облік і оподаткування»  
 професор І.В. Свиנווס  
(підпис) вчене звання, ініціали, прізвище  
« 19 » грудня 2022 року

**ЗАВДАННЯ**  
на кваліфікаційну роботу магістра

Савченку Артуру Олексійовичу

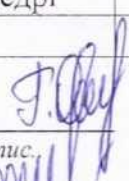
Тема: «Облік, аналіз і аудит дебіторської заборгованості на прикладі ТОВ «Спец-Автозапчастина»

Перелік питань, що розробляються в роботі: ознайомитись з теоретичними основами обліку дебіторської заборгованості; з'ясувати сутність дебіторської заборгованості; ознайомитись з особливостями нормативно-правового регулювання обліку і аудиту дебіторської заборгованості; розглянути сутність, завдання та методику проведення аналізу та аудиту дебіторської заборгованості; визначити фінансовий стан досліджуваного підприємства; практично дослідити стан організації обліку дебіторської заборгованості на досліджуваному підприємстві; ознайомитись з організацією аудиту і аналізу розрахунків з дебіторами на підприємстві. Вихідні дані (за необхідності) – звітність ТОВ «Спец-Автозапчастина».

Календарний план виконання роботи

| Етап виконання                | Період виконання      | Відмітка про виконання |
|-------------------------------|-----------------------|------------------------|
| Огляд літератури              | січень-лютий 2023     | виконано               |
| Теоретико-методична частина   | березень-квітень 2023 | виконано               |
| Аналітична частина            | травень-липень 2023   | виконано               |
| Рекомендаційна частина        | серпень-вересень 2023 | виконано               |
| Оформлення роботи             | жовтень 2023          | виконано               |
| Перевірка на плагіат          | листопад 2023         | виконано               |
| Попередній розгляд на кафедрі | листопад 2023         | виконано               |
| Подання на рецензування       | грудень 2023          | виконано               |

Керівник роботи

  
підпис

доцент О.Ю. Гаврик  
вчене звання, ініціали, прізвище

Здобувач

  
підпис

А.О. Савченко  
ініціали, прізвище

Дата отримання завдання « 20 » грудня 2022 р.

## АНОТАЦІЯ

*Савченко А.О. «Облік, аналіз і аудит дебіторської заборгованості на прикладі ТОВ «Спец-Автозапчастина»*

В умовах приведення вітчизняної економічної системи у відповідність з міжнародними стандартами виникає багато проблем, які потребують швидкого та ефективного вирішення, адже від цього залежить функціонування економіки і комерційного успіху підприємств.

Актуальність теми дослідження визначається важливістю удосконалення організації розрахунків, у розв'язанні глобальних економічних проблем України, і необхідністю трансформації бухгалтерського обліку та аудиту розрахунків відповідно до економічних відносин ринкового спрямування. Саме ефективна організація розрахунків повинна активно сприяти зміцненню договірної дисципліни; підвищенню відповідальності підприємств за своєчасне і в повному обсязі здійснення платежів за всіма зобов'язаннями; прискоренню обороту коштів; ефективному використанню тимчасово вільних коштів.

Метою магістерської роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів організації обліку, аналізу і аудиту дебіторської заборгованості та розробка можливих пропозицій стосовно удосконалення.

Об'єктом дослідження виступає організація обліку, аналізу і аудиту дебіторської заборгованості на підприємстві.

Предметом дослідження є облік, аналіз і аудит довгострокової і поточної дебіторської заборгованості у ТОВ «Спец-Автозапчастина».

Запровадження у практичну діяльність запропонованих нами рекомендацій сприятиме подальшому вдосконаленню організації обліку дебіторської заборгованості у ТОВ «Спец-Автозапчастина», а також позитивно вплине на загальний стан підприємства в цілому.

**Магістерська** робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 66 найменувань, містить 14 таблиць, 8 рисунків. Основний зміст дипломної роботи викладено на 102 сторінках друкованого тексту.

**Ключові слова:** облік, аналіз, аудит, довгострокова і поточна дебіторська заборгованість, здійснення платежів, оборот коштів.

## ABSTRACT

***Savchenko A.O. "Accounting, analysis and audit of receivables on the example of Spets-Avtozapchastina LLC"***

In the conditions of bringing the domestic economic system in line with international standards, many problems arise that require a quick and effective solution, because the functioning of the economy and the commercial success of enterprises depend on it.

The relevance of the research topic is determined by the importance of improving the organization of settlements, in solving global economic problems of Ukraine, and the need to transform accounting and auditing settlements in accordance with market-oriented economic relations. It is the effective organization of settlements that should actively contribute to the strengthening of contractual discipline; increasing the responsibility of enterprises for timely and full payment of all obligations; acceleration of the turnover of funds; effective use of temporarily free funds.

The purpose of the master's thesis is to study the theoretical and practical aspects of the organization of accounting, analysis and audit of receivables and to develop possible proposals for improvement.

The object of the research is the organization of accounting, analysis and audit of receivables at the enterprise.

The subject of the study is the accounting, analysis and audit of long-term and current receivables at Spets-Avtozapchastina LLC.

The implementation of our proposed recommendations into practical activity will contribute to the further improvement of the organization of accounting for receivables at Spets-Avtozapchastina LLC, as well as have a positive effect on the general condition of the enterprise as a whole.

The master's thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used sources with 66 items, contains 14 tables, 8 figures. The main content of the thesis is laid out on 102 pages of printed text.

**Keywords:** accounting, analysis, audit, long-term and current receivables, making payments, turnover of funds.

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ВСТУП                                                                                                                           | 4  |
| РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТІ<br>ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ                                            | 7  |
| 1.1. Економічна сутність та класифікація дебіторської<br>заборгованості                                                         | 7  |
| 1.2. Оцінка та визнання дебіторської заборгованості                                                                             | 12 |
| 1.3. Міжнародний та вітчизняний досвід обліку дебіторської<br>заборгованості                                                    | 18 |
| Висновки до розділу 1                                                                                                           | 22 |
| РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ<br>ЗАБОРГОВАНOSTІ ТА ЇЇ ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ<br>ЗВІТНОСТІ                          | 23 |
| 2.1. Вплив дебіторської заборгованості на фінансовий стан<br>підприємства та її відображення у фінансовій звітності             | 23 |
| 2.2. Емпіричний аналіз дебіторської заборгованості                                                                              | 28 |
| 2.3 Аудит і аналіз розрахунків з дебіторами                                                                                     | 34 |
| Висновки до розділу 2                                                                                                           | 49 |
| РОЗДІЛ 3. ЕМПІРИЧНИЙ АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ<br>ЗАБОРГОВАНOSTІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА «СПЕЦ-<br>АВТОЗАПЧАСТИНА»                   | 51 |
| 3.1. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності<br>підприємства                                                 | 51 |
| 3.2. Кореляційно-регресійний аналіз дебіторської заборгованості<br>на прикладі підприємства «Спец-Автозапчастина»               | 59 |
| 3.3. Інтерпретація результатів дослідження та обґрунтування<br>рекомендацій щодо обліку та контролю дебіторської заборгованості | 65 |
| Висновки до розділу 3                                                                                                           | 70 |
| ВИСНОВКИ                                                                                                                        | 72 |
| СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ                                                                                                      | 75 |
| ДОДАТКИ                                                                                                                         | 82 |

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пилипенко к.А. Управління розрахунковими операціями в системі обліку підприємства: вітчизняний та міжнародний досвід. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2020. № 1 (47). С. 134 - 139.
2. Гевчук А.В. Особливості генезису поняття, організації обліку й оцінки сумнівної і безнадійної заборгованості, створення резерву. Проблеми економіки. 2018. № 1 (35). С. 321 - 326.
3. Булат Г.В., Гуменюк А.Ф. Аналіз дебіторської заборгованості та напрями удосконалення управління нею. Вісник Хмельницького національного університету. 2020. №1. С. 222 - 226.
4. Олійник С.О. Шляхи удосконалення обліку дебіторської заборгованості. Журнал науковий огляд. 2018. №5 (48). С. 1 - 8.
5. Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 03.11.2020 № 304. - URL:  
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення 20.09.2021).
6. Charles. K. S. Accounts receivable management and financial performance of Kericho water and Sanitation company limited, Kenya. Kenyatta University. 2018. P. 1-63.
7. Якимова Л.П., Мацкуляк К.І. Аналітичне забезпечення управління розрахунками з контрагентами в контексті забезпечення платоспроможності підприємства. Проблеми економіки. 2018. №2 (36). С. 396 - 402.
8. Дроздова О.Г., Іваненко В.О., Ольховський О.А. Факторинг як дієвий механізм управління дебіторською заборгованістю: обліково-аналітичний аспект. Бізнес Інформ. 2018. № 6. С. 314 - 322.
9. Перетятко Ю.М. Значення та зміст приміток до річної фінансової звітності для прийняття управлінських рішень. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і аудиту : монографія. Луцьк, 2021. С. 162 - 176.
10. Чуніхіна Т.С., Добrivечір А.С. Організаційно-методичні аспекти

обліку дебіторської заборгованості за міжнародними та вітчизняними стандартами обліку в системі управління підприємством. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. №19. С. 123 - 126.

11. Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»; Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2001 № 559. - URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/zl050-01> (дата звернення 28.09.2021).

12. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. - URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 02.10.2021).

13. Кравченко О.В., Кобець Т. О. Організація обліку дебіторської заборгованості та шляхи її вдосконалення. Економіка та суспільство. 2021. № 25. С. 1 -6.

14. Демська Ю.В. Визнання та оцінювання резерву сумнівних боргів. Удосконалення обліку, контролю, аудиту, аналізу та оподаткування в сучасних умовах інтеграційних процесів у світовій економіці : 111 Міжнар.наук.-практ. конф. Ужгород. 2018. С. 37 - 39.

15. Трало, І. М. Дисконтування дебіторської заборгованості в обліковій політиці підприємства. Економіка, управління та адміністрування. 2020. № 1(91). С.154-159.

16. Севрук Є. Рефінансування дебіторської заборгованості на підприємствах торгівлі. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2017. №1. С. 116-126.

17. Пастернак М.М. Методика аналізу дебіторської заборгованості. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23. С. 681 - 686.

18. Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39. - URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення 2.12.2021).

19. Степаненко О.І. Дебіторська заборгованість в системі

бухгалтерського обліку: класифікація, оцінка, порядок визнання Київ. 2021. С. 134- 139.

20. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти : подання» - URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/IAS%2032\\_ukr\\_2018.pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/IAS%2032_ukr_2018.pdf) (дата звернення 05.11.2021).

21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» - URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-39\\_ukr\\_2016.pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-39_ukr_2016.pdf) (дата звернення 05.11.2021).

22. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 29.10.2021).

23. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Методологічні аспекти контролю грошових активів та дебіторської заборгованості. Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: зб. наук, праць. 2018. С. 153 - 155.

24. Пилипенко К.А., Бурсова Т.О. Особливості обліку дебіторської заборгованості в Естонії. Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору : II матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Полтава, 2019. С. 444 - 445.

25. Король С.Я., Соколова Н.М. Подання та розкриття інформації про фінансові активи у фінансовій звітності. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2019. №36. С. 115 - 119.

26. Паянок Т., Савченко А. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за допомогою економіко-математичних методів. Економіст. 2017. №3.С. 27-32.

27. Liquidity and accounts receivable ratios: comparative analysis of companies in the dairy sector trading in the Bolsa de Valores de Lima / Carlos Alberto Vasquez Villanueva et. al. Argentina: Universidad Nacional de Misiones, 2021. 215 p.

28. Бабіченко В.В. Дебіторська заборгованість: обліково-аналітичні аспекти. Економка і суспільство. 2018. №16. С. 876 - 882.

29. Вареник В.М., Сезоненко К.Е. Удосконалення аналізу дебіторської заборгованості торгового підприємства з використанням регресійного аналізу. Приазовський економічний вісник. 2018. № 6 (11). С. 519 - 524.

30. Боднар О., Леськів В. Економічна сутність дебіторської заборгованості. Сучасні напрями та перспективи розвитку агро- та електроінженерії: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Бережани, 2018. С. 37 - 39.

31. Чорненька О.Б. Вплив заборгованості на фінансовий стан суб'єкта господарювання. Економічний простір. 2018. № 136. С. 158 - 169.

32. Бондарчук Н.В. Відмінності обліку дебіторської заборгованості в умовах застосування П(С)БО та М(С)БО. Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: VI Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2020 р.): тези доповідей. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2020. С. 9 - 11.

33. Про примітки до річної фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 № 385. - URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00> (дата звернення 11.12.2021).

34. Лисак О.П., Гудзенко Н.М. Дебіторська заборгованість: умови виникнення, визнання, відображення в обліку. Причорноморські економічні студії. 2019. №48 -3. С. 154 - 159.

35. Демченко Т.А. Дебіторська заборгованість підприємства: суть та значення. Економіка України в умовах євроінтеграції: виклики та перспективи розвитку: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Умань, 19 квітня 2018 р.). Умань, 2018. С. 200-202.

36. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 №2755-VI -URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/sliow/2755-17> (дата звернення 14.10.2021).

37. Левченко З.М. Формування облікової політики підприємства щодо обліку дебіторської заборгованості. Інфраструктура ринку. 2018. № 20. С. 274 - 277.

38. Управління дебіторською заборгованістю у сільськогосподарських підприємствах: фінансово-обліковий аспект: монографія / А.С. Даниленко та ін. -К.:2019.-288.

39. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів» - URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01\\_ukr19.pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf) (дата звернення 24.11.2021).

40. Ягольницький О.А., Федоренко Н.С. Облік дебіторської заборгованості за вітчизняною та міжнародною практикою. Інфраструктура ринку. 2019. № 31. С. 780 - 786.

41. Мордань Є.Ю., Соломаха А.О. Системний підхід до управління дебіторською заборгованістю підприємства. Вісник СумДУ. 2019. №2. С. 70 - 79.

42. Susan W. Lanham. Analyzing big data with Benford's law: a lesson for the classroom. USA: Marshall University. 2019. №2. P. 33 - 42.

43. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» - URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS%2007\\_ukr.pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS%2007_ukr.pdf) (дата звернення 27.11.2021).

44. Ступницька Т.М., Орел А.С. Дослідження показників якісного стану дебіторської заборгованості. Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 14-15 жовт. 2020 р. Одеса, 2020. С. 268 - 280.

45. Мокієнко Т.В., Прийдак Т.Б. Резерв сумнівних боргів: особливості обліку. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю: матеріали II міжнар. наук.-практ. конф, м. Полтава, 23 квіт. 2020 р. Полтава, 2020. С. 375 - 377.

46. Мозолєвська А.Р. Особливості управління дебіторською

заборгованістю у товаристві. Студентські наукові студії : Молодіжний науковий журнал. - Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2022.

47. С.В. Гадецька, В.Ю. Дубницький, В.О. Лукін, О.І. Ходирєв. Використання закону Бенфорда (закону першої цифри, закону аномальних відхилень) під час проведення фінансового аудиту. Системи обробки інформації. 2019. №2 (157). С. 22-32.

48. Кореляційний та регресійний аналізи. URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/10765/1/%d0%9b%d0%b5%d0%b a%dl%86%20%e2%84%966.pdf> (дата звернення 16.12.2021).

49. Parajka B. Accounting and reporting for trade receivables in the Slovak Republic: possible revision in the future? Slovak Republic: University of Economics in Bratislava. 2017. С. 179 - 183.

50. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 04.10.2021).

51. Сидоренко О.О. Визнання, класифікація та окремі аспекти обліку дебіторської заборгованості у суб'єктів господарювання. Інфраструктура ринку. 2019. №32. С. 449-456.

52. Грицай О.І., Станасюк Н.С. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення. Економіка і суспільство. 2018. № 15. С. 825 - 836.

53. Єлісєєва О., Белозерцев В. Управління дебіторською заборгованістю на фактори впливу на її якість. European Journal of Management Issues. -2021. № 29 (1). С. 3 - 11.

54. Пасічник І.Ю. Обліково-інформаційне забезпечення управління сумнівною та безнадійною дебіторською заборгованістю. Сучасні проблеми управління підприємствами : теорія та практика. 2020. С. 1 - 3.

55. Китайчук Т.Г. «Сумнівний» резерв: усі «за» і «проти». Ефективна економіка. 2021. №4. С. 1 - 7.

56. Ямненко Г. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства. *International Electronic Scientific Journal*. 2017. С. 51 - 57 .

57. Глушко А.Д. Управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №7. С. 1-7.

58. Стендер С. Дебіторська заборгованість : правила визнання у бухгалтерському обліку. Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аналізу, контролю й оподаткування в Україні: сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку: наук.-практ.конф. 2021. С. 75 - 79.

59. Собчишин В.М., Драчук С.О., Джангіров О.Г., Домбровський А.Ю. Управління дебіторською заборгованістю підприємства з метою уникнення кризи неплатежів. *Ефективна економіка*. 2020. С. 1 - 7.

60. Кемарська Л.Г. Особливості обліку дебіторської заборгованості на коксохімічних підприємствах. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2021. №1(2). С. 100-110.

61. Мозолєвська А.Р. Особливості обліку дебіторської заборгованості за П(С)БО та М(С)ФЗ. Університетська молодь для сталого майбутнього України: XXIV всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, листопад 2021 р.). Миколаїв, 2021. С. 12.

62. Курносов О.В., Данильчук І.В., Кучма Л.О. Вплив дебіторської заборгованості на створення запасів на підприємствах ЗЕД. *Вісник університету банківської справи*. 2018. № 1 (31). С. 83 - 87.

63. Назаренко О.В., Лукаш Т.В. Формування окремих компонент облікової політики підприємства щодо дебіторської заборгованості. *Агросвіт*. 2021.№12. С. 15-21.